

हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

पञ्चाङ्गम्

अद्य कालयुक्तः वि.सं. २०८१,
कलियुगाब्दः ५१२५ वसन्त-ऋतुः
सूर्यः उत्तरायणः फाल्गुणः शुक्लपञ्चमी
तिथिः फाल्गुणः २१ प्रविष्टांशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-४ ■ वर्ष-४ ■ अङ्क-१२४

1

मार्च ०४, २०२५

Website- www.himsanskritam.com Email- himsanskrit@gmail.com

2 पञ्चतत्त्वेषु विलीनः सुग्रीवानन्द
महाराजः, सहस्राः अनुयायिनः
अन्तिमं दर्शनं कृतवन्तः,
शिष्यः हेमानन्दः मुख्याग्निं दत्तवान्

3 HPBOSE परीक्षा : २३०० केन्द्रेषु
बोर्डपरीक्षायां द्वौ लक्षौ अभ्यर्थिनः
उपस्थिताः भविष्यन्ति, OMR
शीटस्य अपि प्रथमवारं उपयोगः

4 अगरतलायां संस्कृतभारत्याः
दक्षिण-असम-प्रान्तस्य
प्रान्तसम्मेलनम्

सुभाषितम्

अर्थनाशं मनस्तापं,
गृहे दुश्चरितानि च।
वञ्चा नञ्चापनं च,
मतिमान्न प्रकाशयेत्॥

हिन्दुधर्मः - धन का नाश, मन की व्यथा,
घर के दुश्चरित्र, कभी जीवन में ख़ाया
हुआ धोखा, वंचना, स्वयं का अपमान
इन सभी बातों को मतिमान (बुद्धिशाली)
मनुष्य को कभी भी किसी के सामने
प्रकाशित नहीं करना चाहिए, गुप्त ही
रखना चाहिए।

भारतम् आगामिनोः द्वयोः
वर्षयोः विश्वस्य तृतीया
वृहत्तमार्थव्यवस्था
भवेदिति-रक्षामन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः। रक्षामन्त्री
राजनार्थसिंहः पुनरावर्तितवान् यत्
भारतम् आगामिनोः द्वयोः वर्षयोः
विश्वस्य तृतीया वृहत्तमार्थव्यवस्था
भवेदिति। असौ कथितवान् यत् साम्प्रतं
भारतम् विश्वस्य पञ्चमी बृहत्तमार्थव्यवस्था
जाता। असौ नवदिल्ल्यां सशस्त्र
सैन्यध्वज-दिवसम् आलक्ष्य
सम्बोधितवान् वत् देशस्य
आर्थिकविकासे सार्वजनिक-
सार्वजनिकेतर क्षेत्रयोः महत्त्वपूर्णभूमिका
दृश्यते। रक्षामन्त्रिणा प्रोदीरितं यत्
भारतस्य प्रतिजनम् आयः नैरन्तर्येण
वर्धमानो भवतीति यो हि देशस्य
समग्रर्थिक-वृत्तिं प्रदर्शयति। अमुना
भारतीयसैनिकानाम् अप्रतिमसमर्पणस्य
प्रशंसा कृता अपि च देशस्य
सीमासुरक्षायां रक्षायाः प्रथमा पंक्तिः
इत्येतस्य रूपेण तेषां भूमिका च
श्लाघिता।

दृष्टिबाधित-दिव्याङ्ग-जनाः
न्यायिक सेवासु वृत्त्यत्रसरेः
वञ्चिताः नैव भवितुं

शक्नुवन्ति-सर्वोच्चन्यायालयः

हिमसंस्कृतवार्ताः। सर्वोच्चन्यायालयेन
एकस्मिन् महत्त्वपूर्ण निर्णये कथितं यत्
दृष्टिबाधित-दिव्याङ्ग-जनाः न्यायिक
सेवासु वृत्त्यत्रसरेः वञ्चिताः नैव भवितुं
शक्नुवन्ति। निर्णयम् अमुं श्रावयन्
न्यायमूर्तिः आर् महादेवन्-इत्येषः
अकथयत् यत् दिव्याङ्गजनानां
न्यायिकसेवानां नियुक्तिषु कोऽपि
भेदभावः न भवेदिति अपि च
सर्वसमावेशक-संरचनां सुनिश्चितुं राज्यैः
तेभ्यः सकारात्मक कार्यम् अवश्यं
प्रदातव्यम्। न्यायमूर्तिन्योः
जेबीपारदीवाला-आ महादेवन् इत्यनयोः
एकेन पीठेन विगत-वर्षे दिसम्बरमासे
केषुचित् राज्येषु न्यायिक-सेवासु
एतादृशानाम् अभ्यर्थिनां कृते आरक्षणं
नैव प्रदीयमाने प्रकरणे स्वतः एव सञ्ज्ञानं
समेत्य षड् याचिकासु निर्णयः सुरक्षितः
कृतः आसीत्। सर्वोच्चन्यायालयेन
मध्यप्रदेश-न्यायिकसेवानियमस्य
चतुर्नवत्यधिक-नवदश-शततमस्य एकं
प्रावधानं निरस्तीकृतम् यद्वि राज्ये
न्यायिक सेवायाः दृष्टिबाधिताः
अल्पदृष्टियुताः अभ्यर्थिनः अवरोधयति
अपि च मौलिक समानतायाः
सुनिश्चितस्य महत्त्वमपि रेखाङ्कयति।

विश्ववन्यजीवसंरक्षणदिवसावसरे जूनागढ़-जनपदस्य
सासनगिर-क्षेत्रे राष्ट्रिय-वन्यजीव-मण्डलस्य
सप्तमस्योपवेशनस्य अध्यक्षतां कृतवान् प्रधानमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी
विश्व-वन्यजीवसंरक्षणदिवसावसरे जूनागढ़-
जनपदस्य सासनगिर-क्षेत्रे राष्ट्रिय-
वन्यजीव-मण्डलस्य सप्तमस्योपवेशनस्य
अध्यक्षतां कृतवान्। उपवेशने एतस्मिन्
पर्यावरणमन्त्री भूपेन्द्र यादवः
विभिन्नराज्यानां सदस्याः तथा च एतस्मिन्

क्षेत्रे कार्यरतानां सर्वकारीयेतर-सङ्घटनानां
प्रतिनिधयः विविधराज्यानां सचिवाः सहभागं
कृतवन्तः। मण्डलस्य अस्य उपवेशने
वन्यजीवसंरक्षण-प्रबन्धनयोः सम्बद्धेषु
प्रकरणेषु चर्चा समनुष्ठिता। ध्यातव्यमस्ति
यत् मण्डलमिदं वन्यजीवानां वनानाञ्च
संरक्षणं विकासं च वर्धयितुं कार्यं
सम्पादयति तथा च अस्य अध्यक्षः
प्रधानमन्त्री वर्तते। एकस्मिन् सामाजिक-
सन्देशपत्रे प्रधानमन्त्री प्रोक्तवान् यत् गिर
क्षेत्रस्य अरण्येषु कृतप्रयासैः एशियाई-
सिंहानां सङ्ख्यायां निरन्तरं वृद्धिः
समङ्किता। अपि च एतेषाम् एशियायी-
सिंहानां संरक्षणे आदिवासि-समुदायानां
महिलानाञ्च भूमिकां प्रशंसितवान्।

दुग्धोत्पादक्षेत्रं लघुकृषकाणां च समृद्धौ अपि
महत्त्वपूर्ण योगदानं ददाति- अमितशाहः

हिमसंस्कृतवार्ताः। केन्द्रीय-
सहकारितामन्त्री अमितशाहः उक्तवान् यत्
दुग्धोत्पादक्षेत्रं न केवलं देशस्य विकासो
योगदानं ददाति अपि तु
ग्रामीणविकासस्य लघुकृषकाणां च समृद्धौ
अपि महत्त्वपूर्ण योगदानं ददाति।
नवदिल्ल्यां दुग्धोत्पादक्षेत्रे सुस्थिरता
सम्माव्यक्षेत्रयोः कार्यशालायाः उद्घाटनं
कुर्वन् श्रीशाहः कथितवान् वत्
दुग्धोत्पादक्षेत्रं देशस्य पोषणस्य अपि

परिपालनं करोति। सहकारितामन्त्री
अवदत् यत् श्वेत-क्रान्ति-द्वितीय इत्येतस्मै
दुग्धोत्पादक्षेत्रे सुस्थिरता महत्त्वपूर्णा वर्तते।
श्रीशाहेन देशस्य अशीतिप्रतिशत जनपदेषु
दुग्धोत्पादसङ्घन्य निर्माणवबले प्रदत्तम्।
कार्यशालायां पर्यावरणेन सह
आर्थिकविकासं सुनिश्चेतुं दुग्धोत्पादक्षेत्रं
संवर्धनोद्देश्येन च सहकारितामन्त्रालयस्य
पशुपालन-दुग्धोत्पाद-मत्स्यपालन-
मन्त्रालयस्य च नीतिषु उपक्रमेषु च ध्यानं
प्रदास्यते। अस्मिन् अवसरे
केन्द्रीयमत्स्यपालन-पशुपालन-
दुग्धोत्पाद-मन्त्री श्री राजीव-रञ्जन-सिंहः
उक्तवान् यत् विगतदशवर्षेषु देशे
दुग्धोत्पादने त्रिषष्टि- प्रतिशताधिकं वृद्धिः
जाता। कार्यशालावधौ नैकेषु राज्येषु
जैविकेन्धन संयंत्रस्य स्थापनाय
सहमतिपत्राणि हस्ताक्षरितानि।

भारतस्य कृष्णा-जयशङ्करः माउण्टेन-वेस्ट-इण्डोर-ट्रैक-एण्ड-फील्ड-
चैम्पियनशिप इत्येतस्यां प्रतिस्पर्धायाम् प्रथमा भारतीया महिला जाता

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतस्य कृष्णा-जयशङ्कर
इत्येषा न्यूमैक्सिको-नगरे अन्य वर्षस्य
माउण्टेन-वेस्ट-इण्डोर-ट्रैक-एण्ड-फील्ड-
चैम्पियनशिप इत्येतस्यां प्रतिस्पर्धायाम् इण्डोर-
शॉटपुट-क्रीडायां षोडशमीटर-परिमितस्य
लक्ष्यम् अतिक्रम्य प्रथमा भारतीया महिला
जाता। एषा शून्य त्रीणि दशशोत्तर षोडश
मीटरमितं यावत् प्रक्षेपणं कृत्वा इतिहासं
रचितवती। एषा स्त्रीया अन्तिमप्रक्षेपणेन
कांस्यपदकं विजितवती।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थ्यं
७८७६६३६२६३
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७०१११

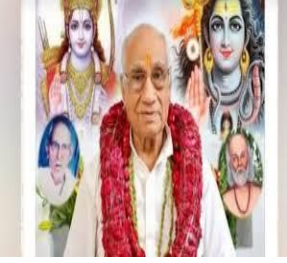
ऑस्करपुरस्काराः -

निर्देशकस्य शॉन बेकर
इत्येतस्य रति-हास्य नाटकः
एनोरा इत्याख्यः सर्वश्रेष्ठ चलचित्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। लॉस एंजेलिस इत्यत्र
अकादमी पुरस्कारस्य सप्तनवतितं
संस्करणम् सुसम्पन्नम्। निर्देशकस्य शॉन
बेकर इत्येतस्य रति-हास्य नाटकः एनोरा
इत्याख्यः सर्वश्रेष्ठ चलचित्रं सर्वश्रेष्ठ
निर्देशकं सर्वश्रेष्ठपटकथां सर्वश्रेष्ठसम्पादनं
सर्वश्रेष्ठभाषिनेत्रीं समेत्य पञ्च
ऑस्करपुरस्कारं विजितवान्।

पञ्चतत्त्वेषु विलीनः सुग्रीवानन्द महाराजः,
सहस्राः अनुयायिनः अन्तिमं दर्शनं कृतवन्तः,
शिष्यः हेमानन्दः अन्त्येष्टि-चिता प्रज्वलितवान्,

हिमसंस्कृतवार्ता: नारी (उना)। आश्रमः डेरा बाबारुद्दानंद नारी इत्यस्य अधिष्ठाता वेदांताचार्यः श्री श्री १००८ सुग्रीवानन्द जी महाराजः सोमवासरे पञ्चतत्त्वेषु विलीनः अभवत्। सोमवासरे प्रातः ४:०० वादनात् आरभ्य आश्रम-परिसरस्य तस्य मर्त्य-अवशेषस्य समीपे मन्त्र-जपः, भगवतः नाम-पाठः च प्रचलति स्म। प्रातः ५:०० वादनात् आरभ्य दाहसंस्कारस्थलं परितः भक्तानां समागमः आरब्धः। सुरक्षाव्यवस्थायाः भागत्वेन पुलिसं, पत्रिकां च विहाय अन्यस्य कस्यचित् अन्तः प्रवेशः नासीत्। अन्तिमदर्शनार्थं समागतानाम् अनुयायिनां समूहस्य कारणेन आश्रमपरिसरः लघुः अभवत्।

भवनां छदेभ्यः जनैः महाराजाय अन्तिमपरिणामः कृतः। झो-यानद्वारा पुष्पवृष्ट्या तस्मै श्रद्धांजलिः अभवत्। अन्त्येष्ट्याः पूर्वं महाराजस्य मर्त्यशरीरस्य स्नानं कृत्वा तस्य मण्डपं गुब्बारे, पुष्पैः च अलङ्कृतम् आसीत्। प्रातः ११:०० वादनपर्यन्तं डीसी जटिनलालः एसपी राकेशसिंहः च व्यवस्थानां निरीक्षणे व्यस्ताः आसन्। जनसमूहस्य नियन्त्रणे पुलिस-कर्मचारिणां महत्त्वपूर्णा भूमिका आसीत्। 'गुरुदेव अमर रहे' एतादृशैः नारोद्धोषैः भक्तैः अन्तिमयात्रायां भागः ग्रहीतः। आश्रमात् २०० मीटर दूरे स्थितं दाहगृहं प्रति शवस्य परिवहनार्थं एकघण्टायाः समयः अभवत्। भक्ताः चन्दनदण्डं दत्त्वा अन्तिमं श्रद्धांजलिम् अर्पितवन्तः।

मुख्यमंत्रिणः घोषणा सम्मानिताः भविष्यन्ति विश्वशीतकालीनक्रीडायाः पदकविजेतारः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखसुखः इटलीदेशस्य ट्यूरिन्गरे २०२५ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य ७ तः १६ पर्यन्तं शिमलातः आयोजितस्य विशेष- ओलम्पिक-विश्वशीतकालीनक्रीडायाः कृते चयनितानां राज्यस्य विशेषक्रीडकानां प्रशिक्षकाणां च ध्वजं प्रदर्श्य शुभकामनाः अयच्छत्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अस्य प्रतिष्ठितस्य आयोजनस्य कृते चयनितस्य ४९ सदस्यीयस्य भारतीय-प्रतिनिधिमण्डलस्य मध्ये २४ क्रीडकाः प्रशिक्षकाः च हिमाचलप्रदेशस्य सन्ति इति राज्यस्य जनानां कृते सुखस्य विषयः अस्ति। सः अवदत् यत् एते क्रीडकाः स्कीइंग, स्नोबोर्डिङ्ग, क्रॉस कण्ट्री स्कीइंग, स्नोशूइंग, फ्लोरबॉल इत्यादिषु विविधेषु कार्यक्रमेषु भागं गृह्णन्ति। अस्मिन् कार्यक्रमे सर्वे प्रतिभागिनः उत्तमं प्रदर्शनं करिष्यन्ति, देशस्य राज्यस्य च गौरवम् आनयिष्यन्ति इति आशां प्रकटितवान्। वर्तमान राज्यसर्वकारः राज्यस्य उदीयमानानाम् क्रीडकानां कृते यथाशक्ति सहायतां प्रदाति येन ते राष्ट्रिय- अन्ताराष्ट्रीय- क्रीडा- प्रतियोगितासु भागं गृह्णीयुः, उत्तमं प्रदर्शनं च कर्तुं शक्नुवन्ति। अस्याः स्पर्धायाः पदकविजेतृपूणां सम्मानं राज्यसर्वकारः करिष्यति इति सः अवदत्। युनां मध्ये क्रीडाक्रियाकलापं प्रोत्साहयितुं राज्यसर्वकारेण अन्ताराष्ट्रीयस्पर्धासु विजेतृणां क्रीडकानां पुरस्कारधनस्य महती वृद्धिः कृता अस्ति। सर्वकारस्य अस्य प्रयासस्य उद्देश्यं युनां क्रीडाक्रियाः प्रति प्रोत्साहनं भवति येन ते मादकद्रव्यव्यसनस्य दुष्टतां परिहरितुं शक्नुवन्ति।

पदकविजेतृणां पुरस्कारधनं सर्वकारेण वर्धितम्

सुखविन्दरसिंहसुखसुखः उक्तवान् यत् ओलम्पिक- शीतकालीन- ओलम्पिक- पैरालिम्पिक- क्रीडासु स्वर्णपदकविजेतृणां पुरस्कारधनं त्रिकोटिरूप्यकात् ५ कोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितम्। रजतपदकविजेतृणां कृते पुरस्कारः २ कोटिरूप्यकात् ३ कोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितः, कांस्यपदकविजेतृणां कृते १ कोटिरूप्यकाणां कृते २ कोटिरूप्यकाणां कृते पुरस्कारः वर्धितः अस्ति। तथैव एशिया-क्रीडायाः एशिया-पैरा-क्रीडायाः च स्वर्णपदकविजेतृणां पुरस्कारधनं ५० लक्षरूप्यकात् ४ कोटिरूप्यकाणि यावत्, रजतपदकविजेतृणां कृते ३० लक्षरूप्यकात् २.५ कोटिरूप्यकाणि यावत्, कांस्यपदकविजेतृणां कृते २० लक्षरूप्यकात् १.५ कोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितम् अस्ति। राज्यसर्वकारेण राष्ट्रमण्डलक्रीडायाः स्वर्णपदकविजेतृणां पुरस्कारधनं ५० लक्षरूप्यकात् ३ कोटिरूप्यकाणि, रजतपदकविजेतृणां कृते ३० लक्षरूप्यकात् २ कोटिरूप्यकाणि, कांस्यपदकविजेतृणां कृते २० लक्षरूप्यकात् एककोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितम्।

HP Cabinet Meeting : राज्यपालस्य अभिभाषणस्य प्रारूपस्य स्वीकृतिः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। सोमवासरे हिमाचलप्रदेशे मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुखसुखः अध्यक्षतायां मन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठी अभवत्। सभायां बहवः महत्त्वपूर्णाः निर्णयाः कृताः सन्ति। हिमाचलप्रदेशविधानसभायाः बजटसत्रं १० मार्चतः आरभ्यत इति। राज्यमन्त्रिमण्डलस्य एषा सभा बजटसत्रात् पूर्वं अतीव महत्त्वपूर्णा आसीत्।

राज्यपालस्य अभिभाषणस्य प्रारूपस्य स्वीकृतिः

हिमाचलप्रदेशविधानसभायाः अष्टमसत्रस्य आरम्भे राज्यपालस्य सम्बोधनस्य प्रारूपस्य स्वीकृतिः प्रदत्ता। मन्त्रिमण्डलेन बजटसत्रे भारतस्य नियन्त्रकमहालेखापरीक्षकस्य प्रतिवेदनस्य २०२३-२४ प्रस्तुतीकरणमपि अनुमोदितम्।

एतेषु पदेषु नियुक्तिः भविष्यति

अटलसुपरस्पेशलिटी-मेडिकल-इन्स्टिट्यूट, चमियाना, शिमला इत्यत्र जठरान्त्रविज्ञानविभागाय वरिष्ठनिवासीवैद्यानां पदद्वयस्य निर्माणं पूरणं च हिमाचलप्रदेशमन्त्रिमण्डलेन अनुमोदितम्। एतदतिरिक्तं विविधवर्गस्य १४५ पदानि निर्माय पूरयितुं च निर्णयः अभवत्। नव उन्नयनित नगरनिगमेषु ६६ पदानि, नगर परिषदि ३ पदानि, नगरनिर्मितेषु नगरपंचायतेषु ७० पदानि, नगरविकासविभाग-निदेशालये ६ पदानि पूरितानि भविष्यन्ति।

खदिरभट्टीषु परिवर्तनम् अपि अनुमोदितम्

सुखसु-सर्वकारेण पारम्परिकखदिरभट्टीषु परिवर्तनं आईबीआर-बॉयलर-युक्तेषु खदिरभट्टीषु अपि अनुमोदनं कृतम् अस्ति। अधुना तेषां राज्यस्य मुख्यबॉयलरनिरीक्षके अनिवार्यतया पञ्जीकरणं कर्तव्यं भविष्यति खदिरकाष्ठं (त्वक्सहितं) आईबीआर-बॉयलरद्वारा सम्पूर्णवर्षं ५,४३५ तः ७,५०० क्विण्टलपर्यन्तं संसाधयितुं अनुमतिः भविष्यति।

केन्द्रीयमन्त्री जेपी नड्डा ६ मार्च दिनाङ्के बिलासपुरम् आगमिष्यति, एम्स-इत्यत्र पैट-स्कैन इत्यस्य उद्घाटनं करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- बिलासपुरम्।

दिल्लीविधानसभानिर्वाचने भाजपायाः गौरवास्पदविजयानन्तरं दलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्री च जगतप्रकाशनड्डा प्रथमवारं ६ मार्चदिनाङ्के स्वस्य गृहमण्डलं बिलासपुरम् आगच्छति। नड्डायाः भ्रमणस्य सज्जता पूर्णतया प्रचलति। नगरस्य रौडाक्षेत्रे स्थितस्य भाषासंस्कृतिविभागस्य सभागारस्य प्राङ्गणे भव्यनागरिकाभिनन्दनसमारोहस्य आयोजनं

भविष्यति। भाजपा अस्य कार्यक्रमस्य सज्जतां अन्तिमरूपेण कृतवती अस्ति। नड्डा एम्स बिलासपुरे पैटस्कैन इत्यस्य उद्घाटनमपि करिष्यति। सदरविधायकः त्रिलोकजमवालः इत्यनेन उक्तं यत् भाजपादलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जगतप्रकाशनड्डा इत्यस्य नेतृत्वे दलेन अनेकेषु राज्येषु सर्वकारः निर्मितः। सद्यः एव आयोजिते दिल्लीविधानसभानिर्वाचने भाजपा ऐतिहासिकं प्रदर्शनं कृत्वा विजयस्य ध्वजं च उधापितवती अस्ति। दिल्लीयां विजयस्य अनन्तरं जगतप्रकाशनड्डा प्रथमवारं मार्चमासस्य ६ दिनाङ्के स्वस्य गृहमण्डलं बिलासपुरं प्रति आगच्छति। अत्र तस्य हार्दिकं स्वागतं भविष्यति। अपराह्णे १:०० वादने आरभ्यमाणस्य समारोहस्य सज्जता अन्तिमरूपेण निर्धारिता अस्ति।

हिमाचल-भाजपया कृतं १६९ मण्डलानां सङ्घटनम् अधुना लाहौलस्पीतिजनपदस्य द्वयोः मण्डलयोः चयनमेव अवशिष्टम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। भाजपायाः प्रदेशोपाध्यक्षः निर्वाचनसहप्रभारी च संजीव कटवालः अवदत् यत् राज्ये १७९ मण्डलेषु १६९ मण्डलेषु सङ्घटनस्य संरचना जाता। सर्वेषु मण्डलेषु अधिकारिणः कार्यकारिणीसदस्याः च नियुक्ताः सन्ति। एषा नियुक्तिः संस्थां सुदृढां करिष्यति, आगामिषु काले भाजपा नूतनशक्त्या धरातले कार्यं

करिष्यति। सः अवदत् यत् प्रत्येकस्मिन् विभागे २० पदाधिकारिणः नियुक्ताः सन्ति। तात्पर्यम् अस्ति यत् सम्पूर्णं राज्ये विभागीयस्तरस्य ३३८० अधिकारिणः नियुक्ताः सन्ति। तथैव प्रत्येकस्य मण्डलस्य कार्यसमितौ ४८ जनाः सन्ति। यदि वयं गणनां पश्यामः तर्हि सम्पूर्णं राज्ये मण्डलस्य दृष्ट्या ८११२ कार्यकर्तारः नियुक्ताः सन्ति। सः अवदत् यत् केवलं द्वयोः मण्डलयोः नियुक्तिः अवशिष्टा अस्ति यस्मिन् लाहौल-स्पीतिजनपदस्य केलाङ्गम् एवं स्पीतिः द्वे मण्डले स्तः। प्रचण्डहिमपातस्य कारणात् अद्यापि नियुक्तयः न कृताः, एताः नियुक्तयः अपि शीघ्रमेव भविष्यन्ति। शेषनेतृभिः सह चर्चा परामर्शं च कृत्वा सर्वाः नियुक्तयः कृताः सन्ति।

ICSSR दृष्टिविकसितभारतम् २०४७ सम्मेलनम् IIM नागपुरे सिद्धार्थः एस् कुमारः नवप्रयोगात्मकं अनुसन्धानं प्रस्तुतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: प्रसिद्धः अङ्कशास्त्रज्ञः तथा आध्यात्मिकविशेषज्ञः सिद्धार्थः एस् कुमारः भारतीयप्रबन्धनसंस्थानस्य (IIM) नागपुरे आयोजिते 'ICSSR दृष्टिः विकसितभारतम् २०४७' इत्यस्मिन् अन्तर्राष्ट्रीयसम्मेलने स्वस्य अनुसन्धानपत्रं प्रस्तुतवान्। एतत् अन्तर्राष्ट्रीयसम्मेलनम् फरवरी मासस्य अष्टाविंशति दिनाङ्के मार्च मासस्य द्वितीय दिनाङ्के च आईआईएम नागपुरस्थले अभवत्। सम्मेलनः भारतं विविधं, न्यायसङ्गतम्, समावेशिपरिषदं च कर्तुं समर्पितः आसीत्। अस्मिन् विविधक्षेत्रेषु शिक्षाविदः, संशोधकः, विशेषज्ञाः च भागं गृहीतवन्तः। सम्मेलनमध्ये लैङ्गिकविविधता, समावेशिपरिषदः, मानसिकस्वास्थ्यं च इत्येतेषु विषयेषु गम्भीरचर्चाः अभवन्, यत्र तृतीयलिङ्गसमुदायस्य सामाजिक-आर्थिक-मानसिकसशक्तीकरणम् अत्यन्तं बलदत्तम्। स्वस्य अनुसन्धानपत्रे सिद्धार्थः एस् कुमारः अङ्कशास्त्रस्य आध्यात्मिकतायाश्च माध्यमेन मानसिकस्वास्थ्यस्य आत्मस्वीकृतेः च सुधारम् उपदर्शितवान्। अस्मिन् अध्ययनमध्ये ४० तृतीयलिङ्गप्रतिभागिनः सम्मिलिताः, येषाम् उपरि कृतसंशोधनात् ज्ञातं यत् अङ्कशास्त्रस्य आध्यात्मिकप्रथायाः अनुपालनात् मानसिकतणावः सामाजिकविलगता च घटिते। DASS-21 मापनी अनुशीलने प्राक्-अध्ययनम् मानसिकतणावस्कोरः २४.८ (मध्यम-गंभीरस्तरः) आसीत्, परन्तु अङ्कशास्त्रस्य आध्यात्मिकतायाः अपनयनात् १३.६ (लघुतणावः) पर्यन्तं न्यूनीकृतः। तथैव सामाजिकसंलग्नता (SCI स्केल) २.८ इत्यस्मात् ४.६ इत्यस्मिन् वृद्धिः जाता, येन स्पष्टं जातं यत् आध्यात्मिकता अङ्कशास्त्रं च समाजे अधिकस्वीकृतिं समर्थनं च प्रदातुं समर्थम्।

अनुसन्धानमध्ये अपि इदम् ज्ञातं यत् अङ्कशास्त्राधारितनामपरिवर्तनम् प्रतिभागिनाम् आत्मपरिचयस्य सुदृढीकरणाय साहायकमासीत्। ध्यान, मन्त्रजपः, ऊर्जासंतुलनं च इत्यादयः आध्यात्मिकप्रथाः आत्मविश्वासं वृद्धीकुर्वन्ति मानसिकस्थिरतां च ददति। अस्य अध्ययनस्य निष्कर्षः एषः यत् यदा व्यक्ति स्वस्य संघर्षान् आध्यात्मिकयात्रायाः अंशरूपेण पश्यति, तदा आत्मसशक्तीकरणस्य पथं स्वीकर्तुं समर्थः भवति। IIM नागपुरे आयोजने अस्य सम्मेलने डॉ. भीमराय मेट्टी (निदेशकः, IIM नागपुर), अरविन्द कुमार (महानिदेशकः, STPI) च भारतस्य भाविविकासम्, उद्योग-अकादमिकसहयोगं, समावेशिपरिषदनिर्माणं च सम्बन्धिनीं चर्चां कृतवन्तौ। अस्मिन् सम्मेलने LGBTQI+ कार्यकर्तारः, संशोधकः, कॉर्पोरेटनेतारः, स्टार्टअपस्य संस्थापकाः च भागं गृहीतवन्तः, येषु लैङ्गिकविविधता, मानसिकस्वास्थ्यं, समावेशः च इत्येषु गम्भीरचर्चाः अभवन्। सांस्कृतिककार्यक्रमेषु मणिपुरी चलचित्रनिर्माता सान्ता खुरई इत्यस्याः 'Nawa - The Spirit of Atey' चलचित्रः दर्शितः, यः १३-वर्षीयस्य तृतीयलिङ्गबालकस्य जीवनं संघर्षं च प्रकाशयति। तथैव प्रसिद्धः तृतीयलिङ्गअभिनेता, लेखकः, कार्यकर्ता च रेवती ए इत्यस्य 'Vellai Mozhi' नाटकम् प्रदर्शितम्, येन तृतीयलिङ्गसमुदायस्य वास्तविकतायाः प्रदर्शनं कृतम्। सम्मेलनस्य समापनसत्रे सर्वे प्रतिभागिनः भारतं समावेशिपरिषदं न्यायसङ्गतम् राष्ट्रं च कर्तुं स्वीयं प्रतिबद्धतां पुनः दृढीकृतवन्तः। सिद्धार्थः एस् कुमारस्य अनुसन्धानं विशेषरूपेण प्रशंसितम्, यतः एषः भारतस्य प्राचीनविज्ञानस्य आधुनिकविज्ञानस्य च समन्वयस्य अद्वितीयं दृष्टान्तं प्रदर्शयति। सः अपि कथितवान् यत् अङ्कशास्त्रं आध्यात्मिकता च केवलं श्रद्धायाः विषयः न, अपितु मानसिकस्वास्थ्यस्य सुधारणाय एकः प्रभावी उपायः भवितुमर्हति। एषः अध्ययनः 'विकसितभारत २०४७' इत्यस्य परिकल्पनायाः सशक्तीकरणाय नवदृष्टिकोणं प्रदत्तवान्। सिद्धार्थः एस् कुमारः NumroVani संस्थानस्य संस्थापकः अस्ति, सः प्रसिद्धः ज्योतिषी, अङ्कशास्त्री, जीवनसन्देशकः, संशोधकः च अस्ति। सः TEDx, Josh Talks इत्यादिषु अपि स्वस्य विचारान् प्रकटितवान्, Times 40 Under 40, ET Wedding Leader Award इत्यादिषु प्रतिष्ठितपुरस्कारान् प्राप्तवान् च। सः निरन्तरं भारतस्य प्राचीनपरम्परायाः आधुनिकविज्ञानसम्बद्धं समन्वयं कृत्वा समाजाय उपयोगिनः समाधानान् ददाति।

HPBOSE परीक्षा : 2300 केन्द्रेषु बोर्डपरीक्षायां द्वौ लक्षौ अभ्यर्थिनः उपस्थिताः भविष्यन्ति, OMR शीटस्य अपि प्रथमवारं उपयोगः

हिमाचलप्रदेशविद्यालयशिक्षामण्डलस्य दशमद्वादशवर्गयोः वार्षिकपरीक्षाः मंगलवासरात् आरभ्यन्ते। एतासां परीक्षानां कृते शिक्षामण्डलेन राज्ये प्रायः २३०० केन्द्राणि निर्मितानि सन्ति। परीक्षायां प्रायः द्वौ लक्षौ अभ्यर्थिनः उपस्थिताः भविष्यन्ति। प्रथमवारं बोर्डपरीक्षासु बहुविकल्पप्रश्नानां समाधानार्थं ओएमआर-पत्राणां उपयोगः भविष्यति, यदा तु चरणबद्ध-अङ्कीकरणस्य माध्यमेन अभ्यर्थिनः उत्तरस्य भागं लिखित्वा अपि अंकं प्राप्नुयुः। वञ्चनाप्रकरणानाम् निवारणाय सीसीटीवी-कैमेरा-विहाय सप्तधा वञ्चना-निवारणाय प्रयत्नाः भविष्यन्ति।

"लौकिकन्यायकोशः" "न्यग्रोधबीजन्यायः"

न्यग्रोधवृक्षस्य बीजे सुक्षेत्रे पतिते सति ततः कालान्तरे महान् वृक्षः उत्पद्यते, एवम् अनकूलं स्थितिं प्राप्य अल्पम् अपि वस्तु महत् भवतीति भावः।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकरपुणे/ महाराष्ट्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः,

डॉ. विवेक शर्मा, जोगिन्दरनगरम्

* सामान्यज्ञानम् *

- प्रश्नः 1. वीर- सावरकर- अंतरराष्ट्रीय- विमानपत्तनम् कुत्र अस्ति?
उत्तरम् : पोर्ट ब्लेयर, अंडमान निकोबार द्वीपसमूहे च।
प्रश्नः 2. 'अनेकार्थसंग्रहः' इत्यस्य रचयिता कः अस्ति?
उत्तरम् - 'हेमचन्द्रः'।
प्रश्नः 3. 'विष्णो पश्चात्' इत्यस्य समस्त पदं किम्?
उत्तरम् - 'अनुविष्णुः'। (अव्ययीभावः)
प्रश्नः 4. 'तवाशा' इत्यस्य सन्धि- विच्छेदं कुरुत-
उत्तरम् - 'तव + आशा'।
प्रश्नः 5. राष्ट्रीय- शिक्षक- दिवसः कदा भवति?
उत्तरम् - सितम्बरमासस्य पञ्चदिनांके।

भारतीयभाषासमितेः अन्तर्गतं उत्तराखण्ड-संस्कृतविश्वविद्यालये पञ्चदिवसीया कार्यशाला प्रचलति

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुलदीपमैन्दोलः, हरिद्वारम्। भारतीयभाषासमितिः, शिक्षामन्त्रालयः (भारतसर्वकारः) उत्तराखण्ड- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य च संयुक्ततत्त्वावधाने लेखकानाम् अनुवादक्षमताविकासाय एकतः पञ्चदिनाङ्कपर्यन्तं कार्यशाला विश्वविद्यालयस्य सभागारे आयोजितासीत्। तृतीयदिवसे अपि उत्तराखण्डस्य विभिन्नविद्वांसः संस्कृते अनुद्यमानविषयेषु अनुवादक्षमतायाः कौशलम् अर्जितवन्तः।

विषयविशेषज्ञः डॉ. ओमशर्मवर्यः भाषायाः अशुद्धिनिवारणं जटिल- सरल- सुगम- संस्कृतभाषायाः विषयकचर्चां च कार्यशालायाम् अकरोत्। कार्यशालासमन्वयकः डॉ. प्रकाशपन्तः अवदत् यत् कार्यशालायाम् आगताः सर्वे संस्कृतविद्वांसः अनुवादलेखनस्य कौशलान् ज्ञात्वा भाषणम् अनुवादं संस्कृते करिष्यन्ति। कार्यशालासंयोजिका डॉ. मीनाक्षीरावतः, डॉ. सुमनप्रसादभट्टः, डॉ. प्रकाशचन्द्रजागी, मधुजोशी, मीराबारिक, कुमारी उर्मिला, डॉ. नीरजनौटियालः, डॉ. सोमेशबहुगुणः, डॉ. अमन्दमिश्रः, डॉ. कमलेशशर्मा, डॉ. बिन्दुमतीद्विवेदी, डॉ. प्रतिभाशुक्ला, डॉ. राघवझा, सोहनलालगौडः, नीरजनौटियालः, कुलदीपगौडः, कुमारी उर्मिला, आनन्दमिश्रः, कमलेशशर्मा, परमेशबिजलवाणः, डॉ. कमलेशः, आशुतोषभट्टः इत्यादयः विद्वांसः उपस्थिताः आसन्।

जम्मू-कश्मीर-हिमाचल-प्रभृतिषु राज्येषु हिमपातः

हिमसंस्कृतवार्ताः। जम्मूकश्मीरराज्ये कश्मीरोपत्यकायाः अधिकारांषु निम्नवर्ति-क्षेत्रेषु पर्वतीयक्षेत्रेषु च प्रातः कालादेव वृष्टिः हिमपातः च अभवत्। श्रीनगरे अपि प्रातः कालादेव अल्पवृष्टिः जायते। उत्तर-कश्मीरस्य कुपवाड़ा-बान्दीपोरा-जनपदयोः अधिकेषु क्षेत्रेषु हिमपातः जातः। क्षेत्रे प्रचण्डहिमपातेन गुरेज-बान्दीपोरा मार्गः वाहनावगमनाय निरुद्धः कृतः। दक्षिणकश्मीरस्य शोपियां-जनपदे निम्नवर्ति क्षेत्रेषु वृष्टेः पर्वतीय क्षेत्रेषु हिमपातस्य च अनन्तरं-तापमाने अपिचितिः जाता।

पहाड़ी गल्लां हिमसंस्कृतवार्ता:

खाई जाओ पंज साल
मुर्गे होर कबाब

कुछ असांरी बी सुणा कुछ तुहें बी अपनी सुणावा
लड़ना कजो अप्पू चिये बंडी चुंडी ने खावा
जातूँ बणगी तुहारी सरकार तुहें अपणेयाँ जो लावा
असांरिया बारी असांजो लाणे देवा फालतू जेध नी फसावा

जे हल्ला तुहें पाया तां समझो होया कम्म खराब
जांच असां बटाणी गलत कम्मा रा देने पौणा जबाब
जे चुपचाप रहंगे मुंह बंद रखगे अपना
तां पुट्टे कम्मा रा बी किसी नी मंगणा फेरी हिसाब

झूठ वायदे करी कने असें सरकार बणाई
तीन सौ यूनिट बोल्या था असें इक सौ पच्ची बी मुकाई
पाणि ए रे बिल बी करी ते असें तीन गुणा
इलेक्शन रे नेड़े जेह देंगे फेरी थोड़े बौहत घटाई

सत्ता तांजे मिलदी तां सब बणी जाएं नबाब
असांरे दिन अये खरे तुहारे दिन चलिरे खराब
किस्मती रा ई अया एह खेल सारा
खाई जाओ पंज साल मुर्गे होर कबाब

झूठे वायदे असें बी कित्ते तुहें बी लाया जोर
लोकें समझया कुछ निकलया कुछ होर
लोक अजकला रे बड़े चलाक सब कुछ जाणदे
किस्मती वाले जो ई मिलणी गद्दी तुहें लाई लो ज़ोर

रवींद्र कुमार शर्मा
घुमारवीं
जिला बिलासपुर
हि प्र

भाजापादलस्य पूर्वमन्त्रिणा
रमेशधवालावर्येण नवीनदलम् उद्घोषितम्

हिमसंस्कृतवार्ता:। हिमाचलप्रदेश राजनैतिकगतिरोधः दलेषु
वर्धमानः अस्ति। अस्मिन्नेव क्रमे कांगड़ाजनपदः
देहराविधानसभायाः प्रत्याशी किञ्चनभारतीयजनतादलस्य
पूर्वमन्त्री रमेशधवाला इदानीं संगठनात् रूढः अस्ति। सूचना
अस्ति यत् तेन नवीनदलस्य घोषणा कृता अस्ति। तेन देहरायां
नवीनः संगठनात्मकाः अध्यक्षः चयनितः सन्ति। तस्य प्रभावः
देहराज्वालामुखी अन्यवंचितवर्गस्य बहुलक्षेत्रेषु वर्तते।
ध्यातव्यस्ति यत् तस्य एतेन प्रयासेन स्थानीयभाजपायाः कृते
अधुना परीक्षायाः समयः भविष्यति। संगठनात् रूढः बहवः
नेतारः इदानीं पृथक्-पृथक्संगठनानां निर्माणं कुर्वन्तः सन्ति,
पूर्व कृपालपरमारः अपि केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलस्य निर्णयात्
विपरितः आसीत्। अस्मिन् विषये देहराविधानसभायाः
होशियारसिंहन धवालावर्याय शुभकामना प्रदत्ता तथा च तस्मिन्
विषये किमपि वक्तुम् असमर्थता प्रदर्शिता।

अगरतलायां संस्कृतभारत्याः दक्षिण-
असम-प्रान्तस्य प्रान्तसम्मेलनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - नयनज्योतिशर्मा, अगरतला।
संस्कृतभारती, दक्षिण-असम-प्रान्तः पक्षतः
त्रिपुराराज्यस्य अगरतलामहानगरे गतः १-२ मार्च,
२०२५ दिनाङ्कयोः एकं द्विदिवसीयं सम्मेलनं सञ्जातम्।
सम्मेलनेऽस्मिन् समग्रत्रिपुरामतिरिच्य
असमप्रदेशस्य वराकोपत्यका- मिजोरामादिभ्यः
स्थानेभ्यः प्रायः १५० जनाः संस्कृतभारत्याः
दायित्ववतः कार्यकर्तृन् आगताः। कार्यक्रमस्य
प्रथमदिने एकादशवादेन प्रदर्शिन्याः उद्घाटकत्वेन
आमन्त्रितम् आसीत् राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघस्य
पश्चिमत्रिपुराजिलाकार्यवाहः तथा श्रीमान्
रणधीरचक्रवर्तीवर्यः। द्विवादेन उद्घाटनकार्यक्रमे
अध्यक्षस्य आसनं अलङ्कृतवान् संस्कृतभारती,
दक्षिण-असम-प्रान्तस्य अध्यक्षः श्रीमान्
तपोमयभट्टाचार्यवर्यः। तत्र मुख्यवक्त्रूपेण
उपस्थितम् आसीत् संस्कृतभारती, असमक्षेत्रस्य
संगठनमन्त्री श्रीमान् मोहनकन्ननवर्यः। सत्रेऽस्मिन्
राज्यसभायाः सदस्य श्रीमान् राजीवभट्टाचार्यवर्योपि
उपस्थितमासीत्। सारस्वतातिथिरूपेणपस्थितमासीत्
स्वागतसमितेः अध्यक्षः तथा
प्राक्तनप्रशासनिकविषया श्रीमान्
कल्याननारायणभट्टाचार्यः। सम्पूर्णसम्मेलनेऽस्मिन्

संस्कृतभारत्याः दक्षिण-असम-प्रान्तस्य कार्यकर्तृषु
विभिन्न-साङ्गठनिकविषयानां चर्चा जाता। कार्यक्रमे
संस्कृतभारत्या कार्यकर्तृन् अतिरिच्य
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य एकलव्यपरिसरस्य
तथा संस्कृताध्ययनकेन्द्रस्य, असम-त्रिपुरयोः
विभिन्नेभ्यः शिक्षानुस्थानेभ्यः केचन छात्राध्यापकाः
अंशग्रहणं कृतवन्तः। द्वितीये दिनाङ्के अस्य
सम्मेलनस्य समापनकार्यक्रमे क्रमशः उपस्थिताः
आसन् एकलव्यपरिसरस्य निदेशकः तथा
संस्कृतभारती, दक्षिण-असम-प्रान्तस्य उपाध्यक्षः
प्रो प्रभातकुमारमहापात्रमहोदयः, संस्कृतभारत्याः
अखिल-भारतीय-संघटनमन्त्री श्रीमान्
जयप्रकाशगौतमवर्यः, राष्ट्रीय स्वयंसेवकसंघस्य
पकरान्तकार्यवाहः विमलकान्तिरायः,
सिपाहीजलाजनपदस्य विधायिका सुश्री
अन्तरासरकारवर्य-प्रभृतयः विशिष्टाः जनाः।
कार्यक्रमेऽस्मिन् संस्कृतभारत्याः
आगामिकार्यविस्तारहेतुः दक्षिण-असम-प्रान्ततः
त्रिपुराप्रान्तं भिन्नप्रान्तरूपेण घोषणा जाता। एवं
विभिन्नेः संस्कृतिक-वैद्विक-प्रदर्शिन्यादिभिः
कार्यक्रमैः मार्चमासस्य द्वितीयादिनाङ्के सायङ्काले
सम्मेलनस्यास्य सफलं सम्पन्नं जातम्।

सामसीमहाविद्यालये सम्भाषणसन्देशविषये कार्यशाला

हिमसंस्कृतवार्ता-सामसी, मालदा, पश्चिमबङ्गः
मालदा जनपदस्य सामसीमहाविद्यालये आयोजितः
सम्भाषणसन्देशविषये कार्यशालाया
शुभारम्भः सञ्जातः। कार्यक्रमेऽस्मिन्
सामसीमहाविद्यालयस्य संस्कृतविभागस्य
५५छात्राः उपस्थिता आसन्। उद्घाटनसत्रे
मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः
आसीत् 'सामसीमहाविद्यालयस्य' IQAC
अध्यक्षः डॉ.मनोजभोजवर्यः, संस्कृतविभागस्य
अध्यक्षा श्रीमती निलिमासरकारमहोदया,
डॉ.मेधाकुमारीमहोदया, डॉ. शिवप्रसादाचार्यः,
श्रीमान् देवादिदेवचक्रवर्तीवर्यः, श्रीमतीदेवमितावर्या,
विशिष्टातिथिरूपेण कैकलासंस्कृतविद्यापीठस्य
शिक्षकः डॉ.निशिकान्तपाण्डेयः च। मान्यः प्रो.

सलीलकुमारमूखार्जीवर्यः उपस्थित आसीत्।
कार्यक्रमस्य सञ्चालनं कृतवती डॉ
मेधाकुमारीमहोदया। कार्यक्रमे पत्रिकायामाहात्यम्,
विशेषता च विषये महाविद्यालयस्य
छात्रान् सुष्ठतया वोधितवान्।
कार्यक्रमेऽस्मिन् उपस्थिता आस्ताम् महाविद्यालयस्य
सर्वे अध्यापकाः, छात्राश्च। अस्मिन्
कार्यक्रमे छात्रान् उपलक्ष्य विशिष्टसत्रं
स्वीकृतवान् डॉ.निशिकान्तपाण्डेयः, सः
संस्कृतभारत्याः सम्भाषणसन्देशः विषये उक्तवान्,
तथा वार्तावल्याः कार्यक्रमः, संस्कृते भिन्न-
भिन्नविषये अपि। अन्तिमे मेधाकुमारीमहोदया अपि
अस्मिन् विषये छात्रान् कथितवती। अनुष्ठानस्य
समाप्ति अभवत् शान्तिमन्त्रेण।